

str. 92 př. 2**a)**

$$y = \frac{2x+1}{x+5}$$

$$y' = \frac{9}{(x+5)^2} \quad x \neq -5$$

Funkce je rostoucí v \mathbb{R} . Nemá lokální extrém.

b)

$$y = 1 + \frac{1}{x} \quad (-\infty, -1) \rightarrow f'(x) > 0$$

$$y' = 1 - \frac{1}{x^2} \quad x \neq 0 \quad (-1, 1) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$1 - \frac{1}{x^2} = 0 \Rightarrow x = \pm 1 \quad (1, \infty) \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(-1) = -2$ - Ostré lokální maximum

$f(1) = 2$ - Ostré lokální minimum

Funkce je rostoucí v intervalech $(-\infty, -1)$ a $(1, \infty)$, v intervalu $(-1, 1)$ je funkce klesající.

c)

$$y = \frac{x}{x^2+1} \quad (-\infty, -1) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$y' = \frac{-x^2+1}{(x^2+1)^2} \quad (-1, 1) \rightarrow f'(x) > 0$$

$$(1, \infty) \rightarrow f'(x) < 0$$

$f(-1) = -\frac{1}{2}$ - Ostré lokální maximum

$f(1) = \frac{1}{2}$ - Ostré lokální minimum

Funkce je klesající v intervalech $(-\infty, -1)$ a $(1, \infty)$, v intervalu $(-1, 1)$ je funkce rostoucí.

d)

$$y = x^2 e^x \quad 2x e^x + x^2 e^x = 0 \quad x_1 = 0$$

$$y' = 2x e^x + x^2 e^x \quad e^x x(2+x) = 0 \quad x_2 = -2$$

$(-\infty, -2) \rightarrow f'(x) > 0$

$(-2, 0) \rightarrow f'(x) < 0$

$(0, \infty) \rightarrow f'(x) > 0$

$f(-2) = 4e^{-2}$ - Ostré lokální maximum

$f(0) = 0$ - Ostré lokální minimum

Funkce je rostoucí v $(-\infty, -2)$ a $(0, \infty)$, v intervalu $(-2, 0)$ je funkce klesající.

e)

$$y = \ln(x) + \frac{1}{x} \qquad \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} = 0$$

$$y' = \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2} \qquad x - 1 = 0$$

$$\qquad \qquad \qquad x = 1$$

$$(-\infty, 1) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$(1, \infty) \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(1) = 0$ - Ostré lokální minimum.

Funkce je rostoucí v $(1, \infty)$ v intervalu $(-\infty, 1)$ je funkce klesající.

f)

$$y = x \cdot \ln(x) \qquad \ln(x) + 1 = 0$$

$$y' = \ln(x) + 1 \qquad e^x = -1$$

$$\qquad \qquad \qquad x = e^{-x}$$

$$(-\infty, e^{-x}) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$(e^{-x}, \infty) \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(e^{-x}) = e^{-x}$ - Ostré lokální minimum.

Funkce je rostoucí v (e^{-x}, ∞) v intervalu $(-\infty, e^{-x})$ je funkce klesající.

g)

$$y = \ln\left(\frac{1+x}{1-x}\right)$$

$$y' = \frac{2}{1+x^2}$$

$$(-\infty, \infty) \rightarrow f'(x) > 0$$

Funkce je rostoucí v \mathbb{R} . Nemá lokální extrém.

Další chyBíí

str. 92 př. 3

a)

$$y = x^3 - 12x + 4 \qquad x \in \langle -3, 3 \rangle \qquad 3x^2 = 12$$

$$y' = 3x^2 - 12 \qquad \qquad \qquad x = \pm 2$$

$$\langle -3, -2 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$$(-2, 2) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$(2, 3) \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(-2) = 20$ - Ostré lokální maximum

$f(2) = -12$ - Ostré lokální minimum

b)

$$y = 2x^3 + 3x^2 + 1 \quad x \in \langle -2, 1 \rangle$$

$$y' = 6x^2 + 6x$$

$$6x^2 + 6x = 0$$

$$6x(x+1) = 0$$

$$x_1 = 0$$

$$x_2 = -1$$

$$\langle -2, -1 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$$\langle -1, 0 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$$\langle 0, 1 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(-2) = -3$ - Ostré lokální maximum

$f(1) = 6$ - Ostré lokální maximum

c)

$$y = x^4 - 8x^2 + 3 \quad x \in \langle -1, 3 \rangle$$

$$y' = 4x^3 - 16x$$

$$4x^3 - 16x = 0$$

$$4x(x^2 - 4) = 0$$

$$x_1 = 0$$

$$x_{2,3} = \pm 2$$

$$\langle -1, 0 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$$\langle 0, 2 \rangle \rightarrow f'(x) < 0$$

$$\langle 2, 3 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$$f(-1) = -4$$

$$f(0) = 3$$

$f(2) = -13$ - Ostré lokální maximum

$f(3) = 12$ - Ostré lokální maximum

d)

$$y = x^3 - 3x^2 + 2 \quad x \in \langle -2, 3 \rangle$$

$$y' = 3x^2 - 6x$$

$$3x^2 - 6x = 0$$

$$3x(x-2) = 0$$

$$x_1 = 0$$

$$x_2 = 2$$

$$\langle -2, 0 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$$\langle 0, 2 \rangle \rightarrow f'(x) < 0$$

$$\langle 2, 3 \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(-2) = -18$ - Ostré lokální maximum

$f(0) = 2$ - Ostré lokální maximum

$$f(2) = -2$$

$f(3) = 2$ - Ostré lokální maximum

e)

$$y = \arccos\left(\frac{1}{x}\right) \quad x \in \langle 1, \infty \rangle$$

$$y' = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \cdot \frac{1}{x^2}$$

$$\frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \cdot \frac{1}{x^2} = 0$$

$$x \neq 0$$

$$x_{1,2} = \pm 1$$

$$\langle 1, \infty \rangle \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(1) = 0$ - Ostré lokální minimum.

f)

$$y = x \cdot \ln^2(x) \quad x \in (0, 1) \quad \ln(x) \cdot (\ln(x) + 2) = 0$$

$$y' = \ln(x) \cdot (\ln(x) + 2) \quad x_1 = 1$$

$$x_2 = e^{-2}$$

$$(0, e^{-2}) \rightarrow f'(x) > 0$$

$$(e^{-2}, 1) \rightarrow f'(x) < 0$$

$f(e^{-2}) = 4e^{-2}$ - Ostré lokální maximum.

$f(1) = 0$ - Ostré lokální minimum.

g)

$$y = x + e^{-x} \quad x \in (-\infty, \infty) \quad e^{-x} = 1$$

$$y' = 1 - e^{-x} \quad x = 0$$

$$(-\infty, \infty) \rightarrow f'(x) > 0$$

$f(0) = 1$ - Ostré lokální minimum.

h)

$$y = x \cdot e^{-x} \quad x \in (0, +\infty) \quad e^{-x}(1-x) = 0$$

$$y' = e^{-x}(1-x) \quad x = 1$$

$$(0, 1) \rightarrow f'(x) > 0$$

$$(1, \infty) \rightarrow f'(x) < 0$$

$f(1) = e^{-1}$ - Ostré lokální maximum.

i)

$$y = \frac{x}{x^2 - 1} \quad x \in (-1, 1)$$

$$y' = -\frac{x^2 + 1}{(x^2 - 1)^2} \quad \begin{array}{l} -x^2 + 1 \neq 0 \\ x \neq \pm 1 \end{array}$$

$$(-1, 1) \rightarrow f'(x) < 0$$

Funkce je v definičním oboru klesající, funkce nemá lokální extrémy, protože se derivace funkce se nikdy nerovná 0.

j)

$$y = \frac{x}{x^2 + 1} \quad x \in (-\infty, \infty)$$

$$y' = \frac{-x^2 + 1}{(x^2 + 1)^2} \quad \begin{array}{l} -x^2 + 1 = 0 \\ x = \pm 1 \end{array}$$

$$(-\infty, -1) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$(-1, 1) \rightarrow f'(x) > 0$$

$$(1, \infty) \rightarrow f'(x) < 0$$

$$f(-1) = -\frac{1}{2} \text{ - Ostré lokální minimum.}$$

$$f(1) = \frac{1}{2} \text{ - Ostré lokální maximum.}$$

str. 92 př. 4

str. 92 př. 5

a)

$$y = 2x^4 - 3x^2 + 2x + 2$$

$$y'' = 24x^2 - 6$$

$$24x^2 - 6 = 0$$

$$x = \pm \frac{1}{2}$$

$$(-\infty, 1) \rightarrow f''(x) < 0 \text{ - konkávní}$$

$$(1, \infty) \rightarrow f''(x) > 0 \text{ - konvexní}$$

Inflexní body jsou $x = \pm \frac{1}{2}$.

b)

$$y = x^5 - 10x^2 + x + 3 \qquad 20x^3 - 20 = 0$$

$$y'' = 20x^3 - 20 \qquad x = 1$$

 $(-\infty, 1) \rightarrow f''(x) < 0$ - konkávní

 $(1, \infty) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní
Inflexní bod je $x = 1$.**c)**

$$y = x^4 + x^2 + e^x \qquad 12x^2 + 2 + e^x = 0$$

$$y'' = 12x^2 + 2 + e^x \qquad 12x^2 + e^x = -2 \text{ - nemá řešení}$$

 $(-\infty, \infty) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní.

Inflexní bod neexistuje.

d)

$$y = xe^x \qquad e^x(2+x) = 0$$

$$y'' = e^x(2+x) \qquad x = -2$$

 $(-\infty, -2) \rightarrow f''(x) < 0$ - konkávní

 $(-2, \infty) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní
Inflexní bod je $x = -2$.**e)**

$$y = (x^2 + 1)e^x \qquad x^2 + 4x + 3 = 0$$

$$y'' = (x^2 + 4x + 3)e^x \qquad x_1 = -1$$

$$\qquad \qquad \qquad x_2 = -3$$

 $(-\infty, -3) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní

 $(-3, -1) \rightarrow f''(x) < 0$ - konkávní

 $(-1, \infty) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní
Inflexní body jsou $x_1 = -1$ a $x_2 = -3$.**f)**

$$y = x + \sin(x) \qquad -\sin(x) = 0$$

$$y'' = -\sin(x) \qquad x_1 = 0 + 2k\pi, k \in Z$$

$$\qquad \qquad \qquad x_2 = \pi + 2k\pi, k \in Z$$

 $(0 + 2k\pi, \pi + 2k\pi) \rightarrow f''(x) < 0$ - konkávní

 $(\pi + 2k\pi, 2\pi + 2k\pi) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní
Inflexní body jsou $x = k\pi, k \in Z$.

g)

$$y = \frac{x}{x^2 + 1}$$

$$y'' = -\frac{4x^5 + 10x^3 + 6x}{(x^2 + 1)^4} \quad -\frac{4x^5 + 10x^3 + 6x}{(x^2 + 1)^4} = 0$$

$$x = 0$$

$(-\infty, 0) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní

$(0, \infty) \rightarrow f''(x) < 0$ - konkávní

Inflexní bod je $x = 0$.

h)

$$y = \frac{|x-1|}{x^2}$$

DODĚLAT**i)**

$$y = \sqrt[3]{x+3}$$

$$y'' = \frac{4}{9 \cdot \sqrt[5]{(x+3)^3}} \quad \frac{4}{9 \cdot \sqrt[5]{(x+3)^3}} = 0$$

$$x \neq -3$$

$(-\infty, -3) \rightarrow f''(x) < 0$ - konkávní

$(-3, \infty) \rightarrow f''(x) > 0$ - konvexní

Inflexní bod je $x \neq -3$.

j)

$$y = (\operatorname{sgn}(x) + 1) \cdot x^2$$

$$y'' = 4$$

$(-\infty, \infty) \rightarrow f''(x) = 4$ - konvexní

Inflexní bod neexistuje.

str. 92 př. 6**a)**

$$y = \frac{2x+1}{3x-1} \quad x \neq \frac{1}{3}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x+1}{3x-1} \right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2}{3} = \frac{2}{3}$$

Asymptoty jsou $x = \frac{1}{3}$ a $y = \frac{2}{3}$.

b)

$$y = \frac{x+1}{x^2+3x+2} = \frac{1}{x+2} \quad x \neq -2$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x+2} = 0$$

Asymptoty jsou $x = -2$ a $y = 0$.

c)

$$y = \frac{x^2 - 2x}{x+1} \quad x \neq -1$$

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x^2 - 2x}{x+1} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2x-2}{1} = \pm\infty$$

Asymptota je $x = -1$.

d)

$$y = \frac{x^3 + 1}{x-1} \quad x \neq 1$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 + 1}{x-1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^2}{1} = \infty$$

Asymptota je $x = 1$.

e)

$$y = x + e^{-x}$$

DODELAT

f)

$$y = x \cdot \ln(x)$$

$$D(x) \in (0, \infty)$$

Nemá asymptoty.

g)

$$y = \arctan\left(\frac{x+1}{x-1}\right)$$

h)

$$y = \ln\left(\frac{1-x}{1+x}\right)$$

$$\frac{1-x}{1+x} > 0$$

$$x \in (-1, 1)$$

Asymptoty jsou v $x = \pm 1$.

i)

$$y = e^x \cdot \cos(x)$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} e^x \cdot \cos(x) = \text{neexistuje}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} e^x \cdot \cos(x) = 0$$

Asymptota je $x = 0$ v $-\infty$.

j)

$$y = \ln(3e^{2x} - 1)$$

$$e^{2x} > \frac{1}{3}$$

$$x > \ln \frac{1}{\sqrt{3}} > -\frac{1}{2} \ln 3$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \ln(3e^{2x} - 1) = 2x + \ln 3$$

Asymptoty jsou $x = -\frac{1}{2} \ln 3$ a $y = 2x + \ln 3$.